

aan: De raadscommissie MMW
van: Het college van B&W, vastgesteld in de vergadering van 25 februari 2025
datum: 2 april 2025
portefeuillehouder: P.B. Burgering
registratienr.: D/2025/707516
aantal bijlage(n): 3

Commissievoorstel

In het kader van de opdracht tot het Herontwerp re-integratiedienstverlening in de IJmond heeft het college op 28 januari 2025 met een raadsmemo de raad geïnformeerd over de stand van zaken.

Het onderzoek in verband met het Herontwerp is afgerond. Met dit voorstel presenteert het college het eindrapport aan de commissie van Mens, Maatschappij en Welzijn (MMW). Het eindrapport, dat bijgevoegd is bij dit voorstel, bevat een analyse van een aantal scenario's. Op 2 april 2025 worden de uitgewerkte scenario's met de commissie MMW besproken.

Doel

De gemeenteraden zijn in alle fasen van dit proces een belangrijke partij. Zij vertegenwoordigen immers het perspectief van de inwoners van de IJmond en hebben een toezichthoudende en kaderstellende rol ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) IJmond Werkt! (IJW!). Het doel van de bespreking van de uitgewerkte scenario's is om aan de raad:

- ruimte te geven voor vragen en toelichting op de uitgewerkte scenario's;
- voldoende informatie mee te geven over de context, de verschillende richtingen waarvoor kan worden gekozen, de voor- en nadelen van deze richtingen en de financiële consequenties op hoofdlijnen.

Scenario's dienstverlening werk, inkomen en re-integratie

Op basis van de regionale probleemanalyse zijn drie scenario's gedefinieerd die betrekking hebben op de dienstverlening op het gebied van werk, inkomen en re-integratie door de drie gemeenten en IJW!. Deze scenario's zijn gebaseerd op twee afwegingen: de intensiteit van samenwerking tussen de drie gemeenten (autonomie) en de schaal waarmee de dienstverlening in eigen beheer wordt ingevuld of wordt ingekocht bij externe marktpartijen.

Scenario 1 Integrale samenwerkingsvariant

Scenario 1 is de maximale samenwerkingsvariant. De drie gemeenten brengen alle uitvoerende teams, maar ook de aansturing, beleid en ondersteuning op het gebied van inkomen, werk en re-integratie onder in één nieuwe regionale uitvoeringsorganisatie. De nieuwe uitvoeringsorganisatie is groter dan het huidige IJW! en heeft een breder bereik. Het omvat namelijk ook de dienstverlening op het gebied van inkomen, minima, schulden, bijzondere bijstand, inburgering, participatie en activering.

Dit scenario scoort het sterkst op toekomstbestendigheid, regionale samenwerking in de arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond (ZKIJ) en op financieel draagvlak voor de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw)/nieuw beschut infrastructuur. Dit heeft te maken met de stevige en langdurige organisatorische borging van de samenwerking, de mogelijkheid om budgetten binnen de IJmond in te zetten waar deze nodig zijn en de omvang die ontstaat door bundeling van alle dienstverlening in één organisatie. Daar staat tegenover dat de impact op het werkgeverschap groot

is, de transitie naar de nieuwe organisatie grote investeringen en een lange adem vraagt en dat de lokale autonomie minimaal is. De dienstverlening voor de inwoner kan in vrij hoge mate integraal worden ingericht. Er ontstaat wel een extra nieuw loket wat tot verwarring kan leiden.

Scenario 2 Individueel en situationele samenwerking

Scenario 2 is de minimale samenwerkingsvariant. De drie gemeenten beëindigen voor de re-integratiedienstverlening de IJmondiale samenwerking. De IJmondiale samenwerking op het gebied van Wsw/nieuw beschut wel blijft bestaan. De gemeentelijke teams verzorgen in dit scenario alle dienstverlening op het gebied van inkomen, werk en re-integratie vanuit eigen teams en alleen voor hun eigen inwoners. Elke gemeente breidt haar teams uit met de kennis en capaciteit die nodig is voor re-integratiedienstverlening. Zij kunnen in dit scenario ook de keuze maken om dit (geheel of deels) in te kopen bij derden.

Dit scenario scoort het sterkst op lokale flexibiliteit en keuzevrijheid én de mogelijkheid om per gemeente het volledige sociale domein in te richten rondom de inwoner. Kanttekening is dat bij het laatste de mogelijkheden verschillen al naar gelang de omvang van de gemeente. Nadelen van dit scenario zijn de sterke invloed van politieke verschuivingen en daarmee de toekomstbestendigheid en de grote impact voor de re-integratiemedewerkers en het deel Wsw/nieuw beschut. Tot slot kunnen de onderlinge verschillen tussen de gemeenten uitdagingen met zich meebrengen in de samenwerking in de arbeidsmarktregio ZKIJ.

Scenario 3 Maximale harmonisatie

Scenario 3 gaat uit van maximale regionale harmonisatie van de dienstverlening aan de inwoner in combinatie met een lichtere organisatiestructuur. Inwoners van Beverwijk, Heemskerk en Velsen ontvangen dienstverlening vanuit de eigen gemeente, maar de drie gemeenten werken op dezelfde manier en vanuit eenzelfde aanpak op het gebied van re-integratie, inkomensverstrekking, minimaalregelingen en inburgering. De werkprocessen en het instrumentarium worden geharmoniseerd net als de functieprofielen.

Dit scenario scoort hoog op het slim en flexibel organiseren van maatwerk rondom de inwoner, bundeling van HR in een krappe arbeidsmarkt en regionale samenwerking in de arbeidsmarktregio ZKIJ. Een deel van het aanbod van IJW! blijft behouden voor de regio, aangevuld met externe dienstverlening. Daar staat tegenover dat de toekomstbestendigheid onder druk staat doordat de samenwerking is gebaseerd op consensus in combinatie met een lichte governancestructuur. Net als bij scenario 2 vereist het achterblijvende deel Wsw/nieuw beschut ook bij scenario 3 aandacht.

Scenario's Wsw/nieuw beschut

Op basis van de regionale probleemanalyse zijn twee scenario's gedefinieerd die betrekking hebben op de dienstverlening op het gebied van Wsw/nieuw beschut. Een besluit over de re-integratiedienstverlening en de toekomst van IJW! is onlosmakelijk verbonden met de toekomst van de Wsw/nieuw beschut infrastructuur van IJW!. Hiervoor zijn twee scenario's (A,B) opgesteld op basis van de regionale probleemanalyse:

Scenario A

De drie gemeenten herontwerpen de bedrijvenstructuur met elkaar op het niveau van de IJmond.

Scenario B

De drie gemeenten herontwerpen de bedrijvenstructuur door krachten te bundelen met de vier gemeenten in Zuid-Kennemerland (en de GR Spaarne werkt).

Commissie				2		11						
Raad						26						
Uitvoering												

Bijlage

- Definitief rapport Herontwerp (D/2025/708641)
- Presentatie Uitkomst analyse Herontwerp april 2025 (D/2025/708637)
- Voortgang Herontwerp Re-integratiedienstverlening (D/2025/702593)